

Miratges enfrontats

“Van caminar altre cop cap als ballarins al bosc, amb les mans unides, els rostres il·luminats, tots dos feliços, per un moment, en els seus miratges enfrontats.” Ngugiwa Thiong’o *Un grano de trigo*. Capítol 7

Els dos protagonistes d’aquesta escena són la Wambuku i en Kihika, que viuen en una zona rural de Kènia als darrers anys abans de la independència del Regne Unit (1963). S’acaben de separar de la colla de gent que estan ballant al bosc i ara tornen a ajuntar-s’hi. Se senten feliços perquè van agafats de les mans i els seus rostres estan il·luminats. Però la seva felicitat és momentània perquè en realitat cadascú viu en el seu miratge (il·lusió de compartir la vida amb l’altre), i tots dos miratges estan enfrontats.

Efectivament, l’ideal de la Wambuku és viure tranquil·lament al seu poble amb en Kihika, malgrat l’opressió britànica. En canvi, en Kihika creu que ha de lluitar per la independència de Kènia i està disposat a marxar al bosc com a guerriller. “No és la política, Wambuku – va dir ell – és la vida. Tal vegada pot considerar-se home aquell qui deixa que un altre li robi la terra i la llibertat? Té vida un esclau?”.

Quants cops ens passa en les relacions personals que ens sentim feliçment units a altres persones, però en realitat vivim “en miratges enfrontats”? Pot passar en la parella, entre companys de treball, en amistats que comencen. Perquè cadascun es fa una idea particular de la relació mútua: miratge que va confirmant perquè només capta les dades de la relació que coincideixen amb el seu miratge; o interpreta aquestes dades en favor del seu miratge. Igual com un caminant assedegat del desert que creu veure aigua on només hi ha aire calent vibrant sobre la sorra. Aquest fenomen s’anomena “biaix cognitiu”: tendim a conèixer/percebre aquells aspectes de la realitat que confirmen els nostres desitjos. I vet ací que diverses persones es poden creure feliçment unides quan en realitat els sentiments individuals són resultat de percepcions derivades dels respectius biaixos cognitius.

La solució als miratges enfrontats no és ràpida. Desitgem la intimitat amb l’altre i de vegades la busquem amb gestos immediats i intensos, o amb intensos diàlegs on ens obrim mútuament el cor. Es tracta de fer-se íntims ben aviat: sigui pel gest, sigui per la paraula. Però els gestos i les paraules que generen intimitat només poden sorgir d’una vida pacientment compartida.

En aquest sentit, recordo la intimitat a què vam arribar la tardor de 2004 els integrants de l’equip del Servei Jesuïta de Refugiats de Baringa. Érem una colla d’europeus i dos congoleesos que gestionàvem un hospital d’una zona rural remota del Nord de la RD Congo. Vivíem sota la pressió d’una població molt pobra que contínuament ens demanava ajut. De les vivències que compartíem – pors, derrotes, incomprensió, petites victòries- sorgien gestos i frases que ens identificaven com a equip o comunitat. Per exemple, rèiem invariablement quan l’Adolf cantava un tros d’òpera que diu “Ah, ric de veure’m tan bella en aquest mirall, ah ah!”. I recuperàvem la pau quan ens assèiem en torn de la taula de la sala d’estar i celebràvem l’eucaristia. Aquests gestos i aquestes paraules s’anaven destil·lant poc a poc de la vida compartida. Eren els que ens feien superar les frustracions derivades de tants miratges enfrontats i ens permetien anar dissenyant una acció compartida al servei de la gent.

Mai no arribarem a superar la diferència de mirades amb una altra persona: en algun grau, sempre viurem miratges enfrontats. Però la intimitat que neix de la vida pacientment compartida permet conèixer lúcidament i treballar al servei dels altres.

.....

“Que els gestos del vostre cos siguin el llenguatge del vostre cor.” Joan Pau II

“Només arriba a la pau aquell que deixa penetrar en el seu cor tots els desitjos –com les aigües dels rius entren en el mar; però encara que el travessin fins a desbordar, roman impertorbable. Tanmateix, no hi ha pau en aquell que s’identifica amb el desig.” Bhagavad Gita II, 70.

“El principal fruit de la meditació és que ens fa magnànims, és a dir, ens eixampla l’ànima: aviat comencen a cabre-hi més colors, més persones, més formes i figures...” Pablo d’Ors *Biografia del silenci* 44.

.....

- Quines situacions en la relació amb una altra persona revelen que viu en miratges enfrontats?
- Quins espais tens a l’abast per compartir/celebrar/plànyer la vida (derrotes i petites victòries) amb persones amb qui convius o treballas?

.....